

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۱۰/۲۱ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای تبصره (۲) ماده (۱۳) آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۶۸۱۸/ت/۵۶۱۷۳ هـ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی، دستورالعمل رتبه بندی حسابرسان و نحوه تطابق آنان با شرایط اشخاص را به شرح زیر تصویب کرد:

دستورالعمل رتبه بندی حسابرسان و نحوه تطابق آنان با شرایط اشخاص

ماده ۱- در این دستورالعمل، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- سامانه: سامانه ای که جامعه حسابداران رسمی ایران برای تحقق اهداف این دستورالعمل عملیاتی نموده و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به اشخاص مشمول و سایر استفاده کنندگان برای بهره برداری ابلاغ می شود.

۲- حسابرسان: مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و شاغلین انفرادی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی.

۳- رتبه حسابرسان: شاخصی کمی، مبتنی بر معیارهای کمی و کیفی مشخص از جمله کیفیت خدمات، ساختار سازمانی، سوابق حرفه ای و تحصیلی، ارزیابی مدیران و کارکنان و سوابق تخلفاتی که بیانگر عملکرد حرفه ای حسابرسان است.

۴- اشخاص مشمول: اشخاص موضوع ماده (۲) آیین نامه اجرایی تبصره (۴) قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی موضوع تصویب نامه شماره ۲۸۴۲۳/ت/۱۷۷۹۰ هـ مورخ ۱۳۷۹/۷/۳ با اصلاحات بعدی.

۵- آیین نامه نظارت حرفه ای: آیین نامه نظارت حرفه ای جامعه حسابداران رسمی ایران که در اجرای بند (ج) ماده (۱۷) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران مصوب ۱۳۷۸ با اصلاحات بعدی و به منظور نظارت حرفه ای بر مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی عضو جامعه، توسط هیئت عالی نظارت جامعه حسابداران رسمی ایران تهیه و مطابق با بند (الف) ماده (۵۱) اساسنامه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده است.

ماده ۲- رتبه حسابرسان جامعه حسابداران رسمی ایران وفق بند (۱۷) ماده (۱۳) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران مصوب ۱۳۷۸ با اصلاحات بعدی با شاخص هایی نظیر نوع و تعداد کارهای خدمات اطمینان بخشی، تعداد شرکا، ترکیب کارکنان حرفه ای، سوابق شکایت ها، احکام

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۸۱۲۶۵

شماره ثبت ۶۴۸۷۰هـ

تاریخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۹

انضباطی و خطر (ریسک) حسابرسی و سایر معیارهای مندرج در پرسشنامه‌های پایش (کنترل) وضعیت مؤسسه حسابرسی و پایش (کنترل) کیفیت کار حسابرسی، مطابق با آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۳- حساب‌رسان تحت نظارت جامعه حسابداران رسمی ایران بر حسب امتیاز پرسشنامه پایش (کنترل) کیفیت کار و پایش (کنترل) وضعیت مؤسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی که مطابق با آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای تعیین می‌شوند، به شرح جدول زیر بر اساس میانگین دو امتیاز طبقه‌بندی می‌گردند:

میانگین امتیاز مکتسبه بر اساس جدول بند (۱) ماده (۳)		
طبقه	از امتیاز	تا امتیاز
الف	۸۰۱	۱۰۰۰
ب	۶۵۱	۸۰۰
ج	۵۲۶	۶۵۰
د	۰	۵۲۵

۱- امتیاز کیفیت کار و وضعیت مؤسسات حسابرسی مطابق با آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای به صورت جداگانه به عنوان مبنای تعیین رتبه حساب‌رسان به‌طور سالیانه بر حسب طبقه‌بندی انجام شده و در دو لیست جداگانه به شرح جدول زیر در پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه حسابداران رسمی ایران منتشر می‌گردد:

امتیاز مکتسبه وضعیت مؤسسه		
طبقه	از امتیاز	تا امتیاز
الف	۸۵۱	۱۰۰۰
ب	۷۰۱	۸۵۰
ج	۵۵۱	۷۰۰
د	۰	۵۵۰

امتیاز مکتسبه کیفیت کار		
طبقه	از امتیاز	تا امتیاز
الف	۷۵۱	۱۰۰۰
ب	۶۰۱	۷۵۰
ج	۵۰۱	۶۰۰
د	۰	۵۰۰

۲- جامعه حسابداران رسمی ایران موظف است، ظرف شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، سامانه تحت نظر خود را بر اساس شاخص‌های این ماده تهیه و طبقات مؤسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی را برای انجام حسابرسی اشخاص مشمول موضوع ماده (۶) این دستورالعمل مشخص و بهره‌برداری نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۸۱۷۶۵

شماره ..... ات ۶۴۸۷۰ هـ

تاریخ .....
۱۴۰۴/۱۰/۲۹

ماده ۴- رتبه حسابرسان بر اساس معیارها و ضوابط تعیین شده در چارچوب آیین نامه نظارت حرفه‌ای، باید بلافاصله پس از ارزیابی، توسط جامعه حسابداران رسمی ایران در سامانه به روزرسانی شود.

ماده ۵- هیئت عالی نظارت جامعه حسابداران رسمی ایران موظف است، نسبت به صحت سنجی اطلاعات بارگذاری شده در سامانه و نیز رتبه بندی به صورت مستمر نظارت نماید.

ماده ۶- به منظور تطابق رتبه حسابرسان با شرایط اشخاص مشمول، اشخاص مزبور بر اساس معیار میانگین جمع دارایی‌ها و درآمدهای حاصل از فروش کالا و ارائه خدمات به چهار گروه به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

طبقه	اشخاص مشمول
الف	مساوی و یا بیش از ۵۰,۰۰۰ برابر حداقل نصاب معاملات متوسط قانون برگزاری مناقصات
ب	مساوی و یا بیشتر از ۱۶,۰۰۰ برابر و کمتر از ۵۰,۰۰۰ برابر حداقل نصاب معاملات متوسط قانون برگزاری مناقصات
ج	مساوی و یا بیشتر از ۳,۰۰۰ برابر و کمتر از ۱۶,۰۰۰ برابر حداقل نصاب معاملات متوسط قانون برگزاری مناقصات
د	کمتر از ۳,۰۰۰ برابر حداقل نصاب معاملات متوسط قانون برگزاری مناقصات

۱- محاسبه میانگین جمع دارایی‌ها و درآمدهای حاصل از فروش کالا و ارائه خدمات بر اساس آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده صورت می پذیرد. در صورت الزام اشخاص مشمول به ارائه صورت‌های مالی تلفیقی / مجموعه، مطابق با استانداردهای حسابداری، آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده تلفیقی / مجموعه، ملاک عمل قرار می گیرد.

تبصره - اشخاص مشمولی که برای سال اول حسابرسی می شوند، می توانند از مؤسسات حسابرسی هر یک از رتبه‌ها استفاده نمایند.

۲- اشخاص مشمول موظفند با توجه به رتبه خود، که براساس جدول موضوع ماده (۶) این دستورالعمل تعیین شده است، حسابرس مستقل و بازرس قانونی را از میان مؤسسات حسابرسی که رتبه آنها در همان رتبه یا رتبه بالاتر ارزیابی شده‌اند، انتخاب نمایند.

۳- مؤسسات حسابرسی با در نظر داشتن آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران مصوب ۱۳۹۴ وزیر امور اقتصادی و دارایی با اصلاحات بعدی و سایر مقررات ذی ربط می توانند اقدام به پذیرش کار نمایند. مؤسسات حسابرسی مجاز نیستند، حسابرس و بازرس قانونی اشخاص مشمول که در رتبه‌های بالاتر از رتبه مؤسسه آنها قرار دارند، پذیرش نمایند.

تبصره - برای شاغلین انفرادی، طبقه (د) جدول موضوع ماده (۶) اعمال خواهد شد.

۴- مسئولیت رعایت این ماده حسب مورد به عهده مجامع عمومی اشخاص مشمول و مؤسسات حسابرسی و شخص حسابدار رسمی شاغل انفرادی می باشد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۸۱۷۶۵ ..... ات ۶۴۸۷ هـ
تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۹

۵- صورت‌های مالی اشخاص مشمول که برخلاف ضوابط این دستورالعمل مورد حسابرسی قرار گرفته باشد، معتبر نبوده و به آن شناسه یکتا موضوع ماده (۷) دستورالعمل اجرایی ماده (۱۱) آیین‌نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی مصوب ۱۳۹۷ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۷- دستگاه‌های نظارتی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و همچنین کارگروه انتخاب حسابرس موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۳۰۰/ت/۳۹۰۳۷ مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۹ می‌توانند در محاسبه رتبه مؤسسات حسابرسی و طبقه اشخاص مشمول تحت الزامات خود، از نتایج رتبه‌بندی و طبقه‌بندی این دستورالعمل استفاده نمایند. جامعه حسابداران رسمی ایران و هیئت عالی نظارت، پایش (کنترل) وضعیت و پایش (کنترل) کیفیت کار مؤسسات حسابرسی تحت الزامات دستگاه‌های فوق‌الذکر را هر سال ارزیابی و امتیاز کسب‌شده را تا پایان خردادماه سال بعد در اختیار دستگاه‌های مذکور قرار دهند.

اشخاص مشمول الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود را با رعایت الزامات آن سازمان و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انتخاب نمایند.

ماده ۸- سازمان حسابرسی که مطابق با تبصره (۲) ماده واحده قانون تشکیل سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، عهده‌دار وظایف بازرس قانونی و امور حسابرسی سالانه مؤسسات و شرکت‌های تحت پوشش دولت می‌باشد و عمده شرکت‌های تحت رسیدگی سازمان در طبقه (الف) اشخاص موضوع ماده (۶) این دستورالعمل قرار می‌گیرند، مقررات مرتبط با مؤسسات سطح (الف) در این دستورالعمل برای سازمان مذکور اعمال خواهد شد.

ماده ۹- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل و ارائه گزارش لازم به دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی، به عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

محمد رضا عارف
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.
(۲۰۶۸۸۱۶۴)